

**Palvelualojen
ammattiliitto**
Servicefacket

Lausunto

23.11.2020

Asia: VN/24131/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleishuomiot hallituksen esityksestä?

Palvelualojen ammattiliiton (PAM) näkemyksen mukaan hallituksen esitys on oikeansuuntainen, koska sen tarkoituksena on tukea suomalaisen matkailualan elpymistä. Tällä hetkellä esitys on kuitenkin perusteluineen monimutkainen ja vaikeasti tulkittavissa. Ehdotetut toimenpiteet ovat myös mahdottomia toteuttaa käytännössä. Toteutuessaan laki vaatisi kohtuuttoman paljon yhteiskunnan eri resursseja (ml. terveydenhuollon henkilöresurssit, viranomaisten valvontaresurssit sekä testaukseen tarvittavat tilat). PAM katsookin, että esitettyjen muutosten pohjalta ei pystytä toimimaan ja valvomaan tilannetta tarkoituksenmukaisesti. Lisäksi useat käytännön toteutustavat jäävät annettavien asetusten tai ohjeistusten varaan.

PAM painottaa, että toimien tulisi olla sellaisia, että ne mahdollistavat matkailuyritysten toiminnan lisäksi esimerkiksi nykyistä paremmin todistetusti testatuiden terveiden henkilöiden matkustamisen. Jos vaatimukset ovat liian tiukkoja ja väärässä suhteessa Suomen kilpailijamaihin tai niiden toteuttaminen viivästyy, vaarana on matkailuyritysten konkurssiaalto ja pitkäaikainen matkailutulojen menetys. Elinkeinoelämän kannalta onkin tärkeää laatia matkailuun selkeät ja toteutettavissa olevat säännöt sekä antaa matkailijoille selkeät ja helposti ymmärrettävät ohjeet

terveysturvallisista toimenpiteistä (mm. hygieniaan, turvaväleihin ja kasvomaskien käyttöön liittyvä ohjeistus).

Yritysten tasapuolisen kohtelun sekä toiminnan jatkuvuuden ja työpaikkojen turvaamiseksi elinkeinonharjoittajilta ja työnantajilta edellytettävät toimenpiteet on kuvattava laissa mahdollisimman yksiselitteisesti ja selkeästi.

PAM toteaa, että elinkeinonharjoittajilta edellytettävät toimenpiteet tulee kuvata mahdollisimman yksiselitteisesti ja selkeästi, jotta elinkeinonharjoittajilla on mahdollisuus noudattaa lakia (mm. työntekijöiden karanteeniin ja työsidonnaiseen matkustamiseen liittyvät vaatimukset). Myöskään eri viranomaisten ohjeet eivät saa olla ristiriidassa keskenään (esim. rajavartiolaitoksen ohjeistuksen tulee olla yhdenmukainen lakien kanssa).

PAM haluaa nostaa esiin sen, että matkailun rajoittamiseen liittyvillä toimilla on merkittävä vaikutus yksittäisten matkailijoiden lisäksi laajemmin myös matkailualan yritysten elinvoimaisuuteen myös pidemmällä aikavälillä. Jos hallituksen esittämät rajoitukset vähentävät merkittävästi ulkomaisten matkailijoiden ja matkanjärjestäjien kiinnostusta Suomea kohtaan, sillä on kielteisiä vaikutuksia matkailualan työllisyyteen ja matkailusta saataviin tuloihin, sillä vaarana on, että osa yrityksistä joutuu lopettamaan toimintansa kannattamattomana eikä uusien yritysten ja matkailuketjujen syntyminen tapahdu ainakaan nopeasti. Tästä syystä on tärkeää, että toimenpiteet ovat oikea-aikaisia ja oikea-aikaisia. Lisäksi on tärkeää, että toimenpiteet rajoittavat palvelujen tarjoamista ja elinkeinotoiminnan harjoittamista vain sen verran, kun asiakkaiden ja työntekijöiden terveysturvallisuuden kannalta on tarpeellista.

Reilun kilpailun edistämiseksi on tärkeää, että aluehallintoviranomaiset tulevat kohtelemaan säännösten soveltamiseen liittyvien päätösten kohdalla yksittäisiä henkilöitä tasapuolisesti (mm. matkustajille määrättävät mahdolliset pakolliset terveystarkastukset).

Työntekijöiden näkökulmasta hallituksen esityksessä otetaan kantaa erityisesti kuljetuspalveluja tarjoavien yritysten työntekijöiden asemaan. PAM korostaa, että poikkeusaikana on erityisen tärkeää huolehtia työntekijöiden turvallisuudesta ja riittävästä perehdyttämisestä sekä suojella heitä ja asiakkaita esimerkiksi pisaratarvunalta sekä mahdollisilta fyysisiltä uhilta. PAM korostaa, että työnantajalla on vastuu työntekijöiden työsuojelusta ja työturvallisuudesta. Työnantajien on aina noudatettava työntekijöiden suojelemiseksi annettuja ohjeita ja korona-aikana tämä entisestään korostuu.

Ehdotuksen mukaan ehdotettu laki olisi voimassa kesäkuun 2021 loppuun. PAM painottaa, että jos koronavirustilanne muuttuu selkeästi parempaan suuntaan, laki tulisi poistaa käytöstä aikaisemmin.

Mahdollistavatko toimenpiteet riittävästi ulkomaan matkailijoiden saapumisen Suomeen?

Kansallisissa toimenpiteissä on hyvä ottaa huomioon EU-maiden 13.10.2020 hyväksymä neuvoston suositus koordinoitusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen korona-pandemian johdosta (mm. yhteiset perusteet matkustusrajoitusten käyttöönottoa koskeville päätöksille sekä selkeä ja oikea-aikainen tiedottaminen). Neuvosto suosittelee esimerkiksi, etteivät jäsenmaat rajoittaisi vihreille alueille tai vihreiltä alueilta matkustavien henkilöiden vapaata liikkuvuutta.

Ovatko toimenpiteet riittäviä matkailun terveysturvallisuuden takaamiseksi?

-

Ovatko ehdotetut toimenpiteet välttämättömiä tartuntataudin leviämisen estämiseksi Suomessa ja terveysturvallisuuden lisäämiseksi matkailualalla?

PAM painottaa, että tartuntataudin leviämisen estämiseksi toimenpiteissä tulee ottaa huomioon asiakkaiden terveysturvallisuuden lisäksi myös työntekijöiden terveysturvallisuus. Lisäksi on huomioitava eri henkilöryhmien monikielisyys ja -kulttuurisuus (ml. matkailijat ja matkailualan työntekijät).

Miltä toimenpide-ehdotukset vaikuttavat Suomen terveydenhuollon kapasiteetin riittävyyden näkökulmasta?

-

Onko esityksessä määritelty tarkoituksenmukaisesti ja perustellusti ne henkilöryhmät, joihin väliaikaisia säännöksiä ei sovellettaisi?

-

Jakosuo Katri
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

